

Коментари в рамките на националното обсъждане NGOREFINE - обществена консултация, посветена на мерките, целящи подобряване на правната и финансова рамка на НПО в България, получени до 31 август 2015 г.

Коментар № 1:

Автор: ACD Article 24 [info@adr-24.net]

Дата: 14 юли 2015, 19:35 ч.

Здравейте, за съжаление не можахме да намерим време за някакъв завършен анализ. Ще си позволя само да посоча проблем.

Правилата позволяват НПО да се занимават с несвойствени неща, неща които трябва да извършват държавни служители или експерти в дадена област. Съответно работата не се извършва достатъчно добре, не се носи отговорност в нужната степен, създават се неморални връзки между НПО и институции, като НПО изпълняват незаконни и неморални поръчки от институциите, като целят единствено усвояване на средствата.

Пример за това е дейността на някои НПО в областта на закрила на детето. Някои центрове за обществена подкрепа (ЦОП) са НПО. Те се поставят в подчинение на социалните служби и изпълняват безкритично безумни задачи, усвоявайки средства в големи размери и загърбвайки закона и морала. Ето това е пример за недопустима дейност на НПО.

Не знам до колко този проблем Ви интересува, ако имате желание и ако от това би имало някаква полза - може да бъде развит подробно.

Поздрави:

Любомир Данков

Асоциация за детско развитие

чл. 24

Коментар № 2:

Автор: Александър Йоцев

Дата: 17 юли 2015 г.

Изявяваме подкрепата си за идеята, включена в обсъждания ЗИД на ЗЮЛНЦ, процедурите по регистрация на юридическите лица с нестопанска цел да бъдат прехвърлени от окръжните съдилища към Агенция по вписванията. Считаме, че по този начин ще бъдат намалени регулаторната и административната тежест, и не на последно място - разходите за държавни такси. Създаването на единен регистър за ЮЛ към Агенцията по вписванията ще уеднакви практиката, ще подобри достъпа до публична информация и ще ускори регистрационните процедури.

Не на последно място, бихме искали да изкажем удовлетворението си от подхода за консултиране на заинтересованите страни по предлагани промени по ключови въпроси. Считаме, че само по този начин ще се постигне едно по-високо качество на намерените разрешения, съобразено в много по-голяма степен с вижданията на обществеността.

Сдружение "Бъдеще"

Коментар № 3:

Автор: Rumen Genov [rgenov@ariri.org]

Дата: 27 юли 2015 г., 19:34 ч.

ОТНОСНО: Трайно съществуващи КОНФЛИКТИ НА ИНТЕРЕСИ.

Какво е фактическото състояние, което не приемаме и е необходимо да се коригира.

Основен проблем в прилагането на различните публични политики е допуснатото дълбоко проникване на недопустими отношения, които в същността си са директен конфликт на интереси и резултатите от това в крайна сметка са много ниска ефективност на публичните разходи и като цяло нисък стандарт на живот на гражданите.

Става въпрос за недопустими практики, при които Държавата или централната изпълнителна власт предоставя директно без конкурентен подбор ПУБЛИЧЕН РЕСУРС на ЧАСТНИ СУБЕКТИ или субекти, представляващи ЧАСТЕН ИНТЕРЕС. Това са организациите, които участват в така нареченото Социално-икономическо партньорство.

За какво им се предоставят публични средства? За изпълнение на публични функции, по отношение на изпълнение или на постигане на определени политики. Политики, които също са публични и много често диаметрално противоположни на индивидуалните частни и групово-частни интереси, които представляват Социално-икономическите партньори (СИП).

Това е абсурдно по много причини.

Първата причина е фундаментална и всеки, който познава дори повърхностно принципите на държавността, програмирането и управлението може да я идентифицира. Етапите на функциониране на управлението са:

- Формиране на политики;
- Създаване на инструменти за прилагането им;
- Прилагане и мониторинг;
- Оценка на резултатите и изводи за корекции на политиките.

Интерес (частен, конкретен интерес) от реализирането на политиките имат: бизнеса, национално представен от работодателските и др. бизнес организации и работещите, национално представени от синдикатите. По тези причини, на базата на критерии МС определя, кои са признатите Социално-икономически партньори и те участват във формирането на политиките (произтича от Кодекса на труда).

Участието на СИП в следващите два етапа е недопустимо, защото е открит конфликт на интереси.

А каква е практиката у нас? СИП участват и във формирането на политиките, и в програмирането или създаването на инструментите за постигането на политиките, след това участват в прилагането на тези инструменти. Накрая оценяват одобряват критерии за

оценки, избор на операции и др., (чрез Комитетите по наблюдение) като ефективни действията, които те са извършили, платени с публични средства.

Всичко това е изключително порочна практика, която променя същността на взаимоотношенията между централната власт и СИП, както и променя фундаментално процеса на формиране на политики и прилагането им като създава имитация на държавност.

Продължаваме съвсем схематично, **Втората причина:** Работодателските организации, които са национално признати са организации, работещи в частна полза. Те представляват **ЧАСТЕН ИНТЕРЕС** или **ИНТЕРЕСИТЕ НА СВОИТЕ ЧЛЕНОВЕ**. Няма никаква разлика между една корпоративна структура (примерно: НОВЕ Холдинг или НЕФТОХИМ) и една национално призната (или не) работодателска организация, по отношение на това какви интереси представлява. **Организации, които представляват частен интерес, могат да имат достъп до публични средства само през ЗОП или във формите на целенасочена Държавна или Регионална помощ.** Всяка друга практика нарушава свободната конкуренция, изкривява пазарните и политически механизми, както и основни Регламенти на ЕС, чието действие е директно приложимо у нас.

Ако оценяваме ефекта от тази практика на базата на резултатите, размерите и въздействието им, вероятно би могла да бъде определена и като престъпна.

Трета причина, отнасяща се до втората категория СИП – синдикатите. На практика се извършва основна промяна във функциите на синдикатите. Това е: Професионална организация за защита на интересите на членовете и пред работодателя; профсъюз. Синдикатите отново представляват **ЧАСТЕН ИНТЕРЕС**. Това са интересите на техните членове и те са „страна” в „разговора” или договарянето на „ПАЗАРА НА ТРУДА”. Тези интереси са конкретни и много различни – те са **ЧАСТНИ ИНТЕРЕСИ**, лични и с групирането им - групови.

Абсурдно е на участниците в договарянето на пазара на труда, които са различни страни, да се дават публични средства, за да предоставят услуги, професионални и други обучения, анализи, и др. с цел да „подобряват пазара на труда”. Те работят по презумпция и в същността си за своите членове. Няма функции на обучителни или друг вид предлагащи услуги организации, които да работят за обществото като цяло.

Въпреки заявленията, че силно критикуваните практики от ЕК от предходния период са останали в историята, нещата се подготвят да продължат по старому.

Да припомним за кои практики става дума. За раздаването на 8-те социално – икономически партньори на малко над 8 милиона лева за всеки проект:

- BG051PO001-2.1.03 “Повишаване гъвкавостта и ефективността на пазара на труда чрез активни действия на социалните партньори - Конфедерация на независимите синдикати в България”.

- BG051PO001-2.1.04 "Повишаване гъвкавостта и ефективността на пазара на труда чрез активни действия на социалните партньори - Конфедерация на труда Подкрепа”

- BG051PO001-2.1.05 "Повишаване гъвкавостта и ефективността на пазара на труда чрез активни действия на социалните партньори - Асоциация на индустриалния капитал в България”

- BG051PO001-2.1.06 "Повишаване гъвкавостта и ефективността на пазара на труда чрез активни действия на социалните партньори - Българска стопанска камара”

- BG051PO001-2.1.07 "Повишаване гъвкавостта и ефективността на пазара на труда чрез активни действия на социалните партньори - Българска търговско-промишлена палата"

- BG051PO001-2.1.08 "Повишаване гъвкавостта и ефективността на пазара на труда чрез активни действия на социалните партньори - Български съюз на частните предприемачи Възраждане"

- BG051PO001-2.1.09 "Повишаване гъвкавостта и ефективността на пазара на труда чрез активни действия на социалните партньори - Конфедерация на работодателите и индустриалците в България"

- BG051PO001-2.1.10 "Повишаване гъвкавостта и ефективността на пазара на труда чрез активни действия на социалните партньори - Съюз за стопанска инициатива"

На среща, проведена от наш представител на 10.07.2015год. със Заместник министъра на труда и социалната политика, Зорница Русинова сме убеждавани, че повече „пари за обучение на работодателските организации” няма да се раздават, защото проектите са с други дейности.

Да, но не е така, защото действията са други. Прилагам част от документите, внесени на Комитет за наблюдение на ОПРЧР 2014-2020: Наименование на операцията „РАЗВИТИЕ НА ПОЛИТИКИТЕ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ УСЛОВИЯТА НА ТРУД В ПРЕДПРИЯТИЯТА”, кандидат Конфедерация на независимите синдикати в България” (КНСБ) и „ПОДОБРЯВАНЕ ПРИВЛЕКАТЕЛНОСТТА НА ПРОФЕСИИ СЪС СЛАБО ТЪРСЕНЕ НА ПАЗАРА НА ТРУДА, кандидат „Асоциация на индустриалния капитал в България”(АИКБ). Размерът е по-скромен, съответно 2 200 000 лева и 2 000 000 лева. И двете операции предоставят ресурса, директно без конкурсен подбор на бенефициентите. И тъй като на същото заседание на КН са поставени въпроси за това, че тези практики са конфликт на интереси, по искане на ръководещия заседанието (зам.министър Зорница Русинова), протокола от провеждането му не е детайлен, а обобщен и поставените въпроси липсват, което е показателен пример за прекрасни практики на прозрачност и откритост. Същият въпрос е поставен в писмен вид при откриването на ОП РЧР през м. януари 2015г. в гр. Пловдив, но отговор не е даден. Това става, въпреки изричното и конкретно становище от страна на ЕК (Кирил Киряков, служител от DG EMPL, с писмо от 18 март 2015год.).

Настоящата позиция не цели да изчерпа наличните факти – много са, а да насочи вниманието.

Подобна е ситуацията с Операцията "РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СИСТЕМА ЗА ОЦЕНКА НА КОМПЕТЕНЦИИТЕ - MyCompetence", в която директен бенефициент е БСК. Това е софтуерна платформа за оценка на компетенциите, за която ЕК има „особено мнение”, че не може да се измери ефективност от работата ѝ, както и че трябва да има устойчивост и възможност да се самоиздържа. В противен случай се превръща в частен инструмент, издържан с публичен ресурс или „на бюджет”. Размерът на финансирането е в порядъка на 2 000 000 лева и забележката в протокола от заседанието на подкомитет към Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. в областта на пазара на труда на 19.03.2015 г., 14.00 ч., Мраморна зала, МТСП е: „Образецът на операцията с конкретен бенефициент БСК беше предоставен на членовете на подкомитета на хартиен носител в началото на заседанието” – възниква въпросът защо министерството толкова бърза и в последния момент успява да включи предложението да се продължи това финансиране и в този период?

Това е част от фактическото състояние към момента.

Смесването на частния с публичния интерес и създаването на състояние, в което те не могат да бъдат разграничени е много неприятен факт. Нечистоплътно близките взаимоотношения между държавната администрация и частния интерес е на всички нива и се приема като нещо напълно нормално.

Ще дадем като пример факти, които не бихме могли да тълкуваме поради причините, че можем само да ги констатираме, без да имаме инструмент да установим какви са коренните причини, а и това не е наша работа, но навеждат към нерегламентирани практики.

Публично близки и добри взаимоотношение поддържа Българската асоциация на консултанти по европейски проекти (БАКЕП) с Управляващия орган на оперативните програми за конкурентоспособност и през миналия и през настоящия планов период. Прави впечатление, че 4 от 6 договора за оценки на изтеклия период и предварителните оценки на новата оперативна програма се изпълняват от членовете на управителния съвет на БАКЕП. Например: По Договор №78/30.04.2014 г. с предмет „Изготвяне на предварителна оценка (ex-ante assessment) и стратегия за ефективно прилагане на финансови инструменти по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.“ изпълнител е обединение: „Партньори за европейско финансиране“ в което участват „Ню ай“ АД и „Елана инвестмънт“ АД.

Друг пример: В публикация на в-к “Капитал” от 8 юли 2015 година със заглавие „Новостите при еврофинансирането за енергийната ефективност” се оповестяват някои подробности и промени в предстоящата схема за БФП, която индикативно е планирана за декември 2015 година. Комитетът за наблюдение не е запознаван нито с рамките на схемата, нито с никакви детайли по нея и не е обсъждал нищо, нито са вземани никакви решение до момента. Статията във в-к “Капитал” е изготвена със съдействието на БАКЕП, както е записано под нея. Възниква въпросът как някои страни са подробно информирани за детайли, които не са дори обсъждани от органите, които вземат решения и ги утвърждават.

И в същото време един от членовете на УС на БАКЕП представлява АИКБ в КН на ОПИК, а самата БАКЕП представлява в КН организации, работещи в областта на развитието.

В новия програмен период, в много случаи администрацията тотално „прескача” или игнорира участието на НПО сектора в обществена полза в процесите на програмиране. Пример за това е Програмата за трансгранично сътрудничество България-Румъния. При създаването на Комитета за наблюдение, не е проведена прозрачна процедура за участие на неправителствения сектор, съгласно „Механизма за избор на неправителствени организации, чиито представители да участват в състава на работните групи за разработване на договора за партньорство и програмите на Република България за програмния период 2014-2020”. Вписаните НПО, са „приписани” от Комитета за наблюдение от предходния период, но са включени само тези, които не са имали мнение и са подкрепяли всички действия на администрацията с мълчание. Така член на КН по ОПТС България-Румъния става отново БАРДА, представлявана (по документи от предходния период) от Илияна Филипова, която понастоящем е заместник-председател на БТГП и изпълнителен директор на ТПП Враца. При поставените въпроси към МРРБ при среща с ресорния заместник министър Деница Николова отговорът е: щом толкова искате, ще ви включим (?) като наблюдатели, както и, че правилата на Румъния за създаване на

КН, не включват провеждане на процедура съгласно българския „Механизъм”¹. Ще спестя коментарите по тези факти.

Друга фрапираща практика, която в същността си е пълен правен абсурд, е пререгистрирането на част от регионалните Търговско-промишлени палати в обществена полза. Като пример за това е Врачанската търговско-промишлена палата, която като пререгистрирана съгласно закона за ЮЛНЦ в обществена полза, през 2012 година се включи да участва в работната група по ОПИК, като представител на НПО сектора в обществена полза. Тогава с писмо Изх.№ 039/16.08.2012год. Румен Генев сезира действащите министър Добрев и министър Дончев, с искане да се направи корекция в „Механизма за избор на неправителствени организации, чиито представители да участват в състава на работните групи за разработване на договора за партньорство и програмите на Република България за програмния период 2014-2020”, тъй като текстовете в него допускат прецедента регионалните ТПП да се представят като НПО в обществена полза, а същевременно да са национално призната работодателска организация (Не може до обед да си НПО в обществена полза, следобед да си работодателска организация в частна полза).

Действия не бяха предприети.

Тук няма да влизаме в подробности по отношение на другите оперативни програми макар, че директното лобиране води до смешни парадокси, като „креативни и рекреативни индустрии” в приоритетите на ИСИС, като интересния въпрос: Как 39 общини по Ос 1 „Устойчиво интегрирано градско развитие”, с оглед изпълнението на техните функции и задължения, едновременно ще имат качествата на:

- Местни органи, отговорни за изпълнението на стратегии за устойчиво градско развитие („градски органи”, съгласно чл. 7, т. 4 от Регламент (ЕС) 1301/2013);
- Междинни звена съгласно чл.123 (6) от Регламент (ЕС) №1303/2013;
- Конкретни бенефициенти по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на ОПРР 2014-2020 г.;

Но това е отделен и много сериозен въпрос, за Второто ниво на местно самоуправление или изграждане на „власт” на ниво NUTS-2, който също има пряко отношение към конфликтите на интереси.

Кратка оценка на описаното състояние:

Активността на **частния интерес** за по-широк достъп до публични средства, по-добри условия за създаване на печалба, по-добри позиции от конкуренцията си за получаване на „договори” – това е най-нормалното поведение на частния сектор. Формите, в които той го прави са всякакви, включително да вземе повече гласове в органите, които създават инструментите за прилагане (програмирането) и да бъдат създавани и утвърждавани по-удобни за него инструменти, а ако е възможно – както виждаме по-горе, да получава колкото може директно по-голям финансов ресурс, без състезателен принцип и без конкуренция.

И да се върнем още веднъж на ЗЮЛНЦ и на **РАЗГРАНИЧАВАНЕТО НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ В ОБЩЕСТВЕНА И ЧАСТНА ПОЛЗА**. Замазването на тази

¹ „Механизма за избор на неправителствени организации, чиито представители да участват в състава на работните групи за разработване на договора за партньорство и програмите на Република България за програмния период 2014-2020”

основна бразда, която разделя ролите на „играчите” в определянето и прилагането на правилата, е най-добрата хранителна среда за корупционни практики на всички нива на управление, широко поле за директно прикрито лобиране и основна причина за ниската ефективност от ползването на публичен ресурс и реализиране на политиките.

Нещо повече: с нареждането на Социално-икономическите партньори, на „ясла” и превръщането им в пряко зависими от централната изпълнителна власт, се получават няколко крайно негативни ефекта:

- Унищожаване/изкривяване се процеса на формиране на политики, той се формализира и става подвластен на всякакво (или надделяващото в момента) лобиране;

- Като материално зависими, СИП престават да бъдат реален коректив и защитаващи интересите, които би трябвало да представляват;

- Създава се един „самодостатъчен” затворен кръг, който прави „псевдо-политики”, създава „псевдо-инструменти” за прилагането им, отчита успешни „псевдо-резултати”, а крайния резултат е – реалното почти трагично състояние на всички сфери на живот в България. Създава се имитация на държавност.

Осъзнаването на тези процеси и предприемането на действия за тяхното коригиране е въпрос на зрялост на политическата ни класа и само в нейните ръце е възможността да поведе тази процес или да бъде просто „обект” на промяната. Но това не е фокус на нашите действия и разговора, който започваме.

Ясно осъзнаващи мястото си, като организации създадени и работещи в „обществена полза”, бихме желали да припомним и да подчертаем:

- ЮЛНЦ, които са регистрирани в обществена полза, са Публични органи, по смисъла на европейското законодателство и норми, и са равностойни на местната и централна власт от правна гледна точка;

- Собствеността на ЮЛНЦ, които са регистрирани в обществена полза, в случай на прекратяване на дейност по каквато и да било причина, става собственост на общината на чиято територия развива дейност организацията.

- ЮЛНЦ, които са регистрирани в обществена полза, не формират и не разпределят печалба и работят за постигане на целите, които са записани в уставите им (така, че прочетете Уставите ни).

Към настоящия момент сектора на организации, работещи в обществена полза в подкрепа на МСП, местното и регионално развитие, не получават никакво публично финансиране и България е единствената страна в ЕС, в която това е така. Въпреки, че извършват действия в подкрепа и за реализирането на публични политики. Нещо повече, с механизмите, създавани в програмирането на настоящия програмен период, продължава изолирането ни и недопускането за ползване на нашия, изграден в годините, потенциал. Състоянието на „самодостатъчност” продължава да се „капсулира”, което считаме че има изключително вредно действие върху България.

В тази връзка е и направеното от нас Рамково предложение към Вас, г-н Дончев, като Заместник министър-председател с този ресор на отговорност, за създаване на механизъм за партньорство на централната изпълнителна власт с организациите, регистрирани в обществена полза и работещи в подкрепа на МСП, местното и регионално развитие, защото сме логичния и правилния партньор за прилагане на голяма част от публичните политики с доказан потенциал за постигане на реални резултати.

На последно място бих добавил, че времето за бързи и адекватни действия от Ваша страна е кратко и ние, дългосрочно ангажирани с идеята за просперитет на България, подготвяме действия, които надявам се биха стимулирали Вашата активност.

Румен Генов
Катя Горанова
Станка Тачева

Представляващи Инициативен комитет на НПО в обществена полза, работещи за подкрепа на МСП, местното и регионално развитие.

Коментар № 4:

Автор: Асоциация на юристи за развитие на правото в обществен интерес

Дата: 5 август 2015 г.

Преди всичко бихме искали да поздравим хората и организацията, които стоят в основата на цялата инициатива. Не можем да не изразим одобрението си и от подхода избран за нейната реализация – чрез обществена консултация, която максимално се доближава до стандартите и най-добрите практики, които се прилагат в ЕС с постигната пълна яснота, обяснения, он-лайн формуляр, въпросник и т.н.

Не можем да си представим, че тези правни субекти, които поначало са призвани да отстояват правата на обществото пред държавата в продължение на толкова години не са се организирали да застанат пред държавните институции да представят правния абсурд, в който се намират. От една страна страдат от по-високи такси и спазват значително по-тежки процедури за регистрация от търговците и срещу това получават непрозрачна и лишена от публичност регистрация, която поставя под съмнение тяхната самоличност и дейност.

Коментар № 5:

Автор: Христо Николов

Дата: 10 август 2015 г.

На мнение сме, че проведената обществена консултация е изключително удачен начин за проучване на мнението на пряко заинтересованите страни по повод касаещите ги предстоящи законодателни промени.

Напълно се солидаризираме към обсъжданите промени в ЗЮЛНЦ. Намираме, че те са естествено продължение на дискусиите от последните няколко години за подобряване на средата за работа на гражданските организации и създаването на устойчиво гражданско общество.

Прехвърлянето на регистрацията и отчитането на дейността на ЮЛНЦ към Агенция по вписванията ще премахне съществуващите сложни и скъпи процедури по регистрация и отчетност на ЮЛНЦ в различни институции и ще даде възможност на повече хора да участват активно в обществения живот.

Фондация "Саворе"

Коментар № 6:

Автор: СДРУЖЕНИЕ „ЖУРНАЛИСТИ ЗА ПРОЗРАЧНО УПРАВЛЕНИЕ”

Дата: 22 август 2015 г.

Според нас прозрачността в управлението, както на ниво държавна власт, така и в частния сектор е основополагаща за всяка демокрация. По отношение на неправителствените организации, обаче, тя е нещо повече. Тя е ключова за тяхното участие в обществените процеси. Българската действителност през последните години показва, че както гражданите, така и техните структури, каквито включително са юридическите лица с нестопанска цел искат да играят все по-определяща роля във вземането на решенията на национално ниво, включително по въпроси свързани с управлението на държавата. Без достатъчно ниво на тяхна прозрачност, без да е ясно кои хора стоят зад неправителствените организации и кои са източниците на тяхното финансиране тази тяхна роля би била винаги поставяна под въпрос от гледна точка на легитимност и безпристрастност. Що се отнася до идеите за създаване на съвет между държавата и НПО и тези за изграждането на фонд за финансиране на проекти те заслужават също подкрепа, но задължителна предпоставка за тяхната реализация е постигане на по-високо ниво на прозрачност на тези организации, което би се постигнало чрез предлаганите промени за преместване на регистрацията от окръжните съдилища в Агенцията по вписванията.